

Fylkesmannen i Oppland

SØR-AURDAL KOMMUNE

Arkiv ID: 08/782 Jp ID: 70/9395

30 DEC 2010

Ark.kode Q 10

Enhet Saksbeh HASAEI

Kassasjon Gradering

Sør-Aurdal kommune

2930 Bagn

kopi 30/12: ordf.
vidm.

Deres referanse
Vår referanse 2008/3919-0 323 JBH
Saksbehandler Jo-Bjørner Haugen, tlf. 61 26 60 35
Avdeling Samordnings- og beredskapsstaben

Dato 29.12.2010

Lovlighetskontroll- vegforbindelsen Hedalen-Nesbyen

Konklusjon

Fylkesmannen har kontrollert lovligheten av nedklassifiseringen av vegparsellen, og har ikke funnet forhold som tilsier at avgjørelsen er ugyldig.

Kort historikk

Kommunestyret i Sør-Aurdal fattet 30. oktober 2008 følgende vedtak, mot ni stemmer (sak 072/08):

- "- Vegparsellen fra avkjøring Søbekkseter - Åsliseter ca 7,5 km nedlegges som kommunal veg og kommunevegnummeret 591 på strekningen fjernes fra offentlige vegregistre.
- Sør-Aurdal kommune skal heretter ikke budsjettere med utgifter til drift og vedlikehold av vegparsellen avkjøring Søbekkseter - Åsliseter.
- For å sikre helårsvegforbindelsen til Nesbyen i Hallingdal overføres driften av vegparsellen til Nesbyen - Hedalen Veglag, stiftet 17.07.2008 som forutsatt i kommunestyrevedtak 054/08.
- Utviklingskomiteen bes gjennomføre en systematisk vurdering av vegpolitikken i Sør-Aurdal."

Forut for dette hadde kommunestyret i sak 054/08 godkjent vedtektene til Nesbyen - Hedalen veglag BA. Som eier av strekningen fra avkjøring Søbekkseter - Åsliseter (7,5 km) er Sør-Aurdal kommune en av fire medlemmer av veglaget.

I brev datert 19. november 2008 til ordføreren i Sør-Aurdal ba kommunestyrerepresentantene Arvid Berg, John B. Aspholt og Hanne Maren Blåfjellidal om lovlighetskontroll av kommunestyrets vedtak i sak 072/08. Det ble samtidig bedt om utsatt iverksettelse.

Lovlighetsklagen ble behandlet av kommunestyret 18. desember 2008. Mot fem stemmer vedtok kommunestyret å opprettholde vedtaket og ikke gi vedtaket utsatt iverksettelse.

Etter det Fylkesmannen har forstått, ble det igangsatt bompengeskilting på vegen vinteren 2008/2009.

Det kan også nevnes at sju av grunneierne i området den 28. november 2008 tok ut stevning mot Sør-Aurdal kommune for å få stadfestet eierforholdet til vegen på strekningen Frostmyr-Åsliseter. Saken ble trukket av saksøkerne den 15. april 2009, dagen før hovedforhandlingen skulle starte. Gjennom kjennelse fra Valdres tingrett 27. april 2009 ble saken hevet, og kommunen ble tilkjent sakskostnadene. Tingretten hadde tidligere gjennom kjennelse av 18. mars 2009 fastslått at "Åsli-Åsliseter veglag under stiftelse" ikke hadde partsevne i saken.

Fylkesmannen viser ellers til saksdokumentene. Vi beklager at det har tatt lang tid å behandle lovlighetsklagen.

Fylkesmannen ser slik på saken

Kravet om lovlighetskontroll er rettidig fremsatt av minst tre kommunestyrerepresentanter, jf. koml. § 59 nr. 1 og 7 og forskrift 13. januar 1993 nr. 4041 § 1. Ifølge Kommunal- og regionaldepartementets rundskriv H-25/92 er departementets myndighet til å foreta lovlighetskontroll overført til Fylkesmannen.

Fylkesmannen skal ved lovlighetskontrollen ta stilling til om vedtaket er *innholdsmessig* lovlig, om det er truffet av noen som har *myndighet* til å treffe slike avgjørelser, og om det er *blitt til på lovlig måte*, jf. koml. § 59 nr. 4 bokstavene a-c. Alle tre forhold skal prøves. Fylkesmannen skal ifølge loven oppheve avgjørelsen dersom det er gjort slike feil at den er ugyldig. Kommunens frie skjønnsutøvelse kan ikke overprøves av Fylkesmannen, jf. Kommunal- og regionaldepartementets veileder om lovlighetskontroll (H-2123, punkt 4.2.4.1).

Ifølge vegloven § 7 tredje ledd kan "[k]ommunen gjere vedtak om at kommunal veg skal leggst ned." Ifølge Arnulf/Gauer: Kommentartutgave til vegloven (3. utg.) s. 53 er vedtak om nedlegging av offentlig veg ikke ansett som enkeltvedtak etter forvaltningsloven, men som et politisk vedtak om at kommunen ikke lenger vil påta seg omkostningene og ansvaret med å holde vegen åpen som offentlig veg. Dette blir likevel ikke av avgjørende betydning i foreliggende sak ettersom lovlighetskontrollen omfatter mer enn rene enkeltvedtak. Dette fremkommer ved at kommuneloven § 59 bruker betegnelsen "avgjørelse", jf. også Kommunal- og regionaldepartementets veileder om lovlighetskontroll (H-2123, punkt 4.1.4.1).

Etter kommuneloven § 6 er kommunestyret det øverste organet i kommunen, og treffer vedtak så langt ikke annet følger av lov eller delegasjonsvedtak. Kompetansen til å fatte vedtak etter vegloven § 7 tredje ledd er, så langt vi er kjent med, ikke delegert til andre enn kommunestyret. Vedtaket av 30. oktober 2009 er følgelig truffet av riktig organ, jf. kommuneloven § 59 nr. 4 bokstav b.

Det foreligger heller ikke holdepunkter for at det er gjort feil i forbindelse med saksbehandlingen, og Fylkesmannen legger derfor til grunn at vedtaket er "blitt til på lovlig måte", jf. kommuneloven § 59 nr. 4 bokstav c.

Spørsmålet i saken er om vedtaket er innholdsmessig lovlig – har kommunen fattet vedtak om å "legge ned" kommunal veg?

I vegloven § 1 er offentlig veg definert som "*veg eller gate som er open for allmenn ferdsel og som blir halden ved like av stat, fylkeskommune eller kommune*". Ifølge bestemmelsen er alle andre veger eller gater i vegloven å regne som "*private*".

Etter systematikken i vegloven skal dermed alle veger som ikke oppfyller kriteriene for å være offentlig veg anses som private. Dette innebærer at en veg som er kommunalt eid er å regne som "privat" dersom vegen ikke blir holdt ved like av kommunen.

I foreliggende sak har kommunestyret uttrykkelig fastsatt at kommunen ikke lenger skal ha vedlikeholdskostnader med vegen, og at driften av den aktuelle vegparsellen skal overføres til Nesbyen–Hedalen veglag. Ett av kriteriene for å være offentlig veg er dermed ikke lenger oppfylt, og vegen må dermed være å betrakte som nedlagt som kommunal veg.

Etter Fylkesmannens oppfatning har kommunen følgelig også fattet en innholdsmessig lovlig avgjørelse, og det er ikke grunnlag for å oppheve vedtaket av 30. oktober 2008 (sak 072/08).

Kommunestyrerepresentantene Berg, Aspholt og Blåfjelldal har også bedt om avklaring på enkelte andre forhold i denne saken. Fylkesmannen vil knytte noen korte kommentarer til disse forholdene.

Det følger av vegloven § 54 første ledd at "*[n]år privat veg blir brukt som sams tilkomst for fleire eigedomar, pliktar kvar eigar, brukar eller den som har bruksrett, kvar etter same høvetal som gjeld for den bruk han gjer av vegen, å halde vegen i forsvarlig og brukande stand*". Vegloven § 55 fastsetter at de som har plikter etter § 54 utgjør et "veglag". I lovlighetsklagen er det stilt følgende spørsmål: "*Hvis det er anledning for kommunen å eie det private veganlegget, er det mulig å holde brukerne av vegen og grunneierne i området vegen går gjennom, utenfor vegfelleskapet?*"

Fylkesmannen vil i dette spørsmålet slutte seg til følgende konklusjon som Valdres kommunerevisjon har trukket i brev datert 16. desember 2008 til Sør-Aurdal kommune:

"Vår konklusjon er at Sør-Aurdal kommune ikke har brutt bestemmelsene i vegloven, all den tid intensjonen har vært å overføre kommunens posisjoner til bruksrettighetshaverne så snart de er organisert i et veglag, og kan ivareta sine rettigheter og plikter iht. veglovens § 54 og 55. Vi mener det nå er opp til bruksrettighetshaverne langs den omtalte vegparsellen å organisere veglaget, slik at de kan oppfylle sine rettigheter og forpliktelser iht vegloven."

Etter det Fylkesmannen har forstått, er det bare en mindre gruppe av grunneierne langs den aktuelle vegstrekningen som har forsøkt å stifte et veglag, uten at dette fullt ut er gjennomført. Vegloven §§ 54 og 55 tar utgangspunkt i at også de som har bruksrett til vegen skal være deltakere i veglaget. Paragraf 54 er fravikelig, jf. Arnulf/Gauer: Kommentartutgave til vegloven (3. utg.) s. 268, men ettersom det ikke er stiftet noe veglag i dette tilfellet, kan vi ikke se at loven er fraveket. Fylkesmannen vil be kommunen vurdere om den har anledning til å bistå i forbindelse med etablering av det aktuelle veglaget.

For å kunne kreve inn bompenger på offentlig veg, herunder kommunal veg, kreves det samtykke fra Stortinget, jf. vegloven § 27. På private veger fastsetter vegloven § 56 at bompengene kreving forutsetter samtykke fra kommunen. Det er ovenfor konkludert med at den aktuelle vegen er å regne som privat, og det er derfor nødvendig med kommunalt samtykke. Fylkesmannen legger til grunn at Sør-Aurdal kommune godkjente bompengene i vedtak av 18. september 2008 (sak 011/08).

Vedtak

Vedtaket i Sør-Aurdal kommunestyre av 30. oktober 2008 (sak 072/08) blir ikke kjent ugyldig. Lovlighetsklagen har således ikke ført frem.

Fylkesmannen har fattet dette vedtaket med hjemmel i koml. § 59 nr. 1-6, jf. konglig resolusjon av 18. desember 1992 og fullmakt i rundskriv H-25/92 av 1. juni 1993.

Fylkesmannen ber om at kommunen informerer kommunestyrerepresentantene som har bedt om lovlighetskontrollen om utfallet av saken.

Asbjørn Lund e.f.
stabssjef

Jo-Bjørner Haugen
underdirektør

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi: Åsli-Åsliseter Veglag v/Gunnar Heiene, Nordre Haugen, 3528 Hedalen